

Vocea Martirilor

SERVIND FAMILIILE PERSECUTATE, DIN 1967

Pregătită, hotărâtă și fără teamă

UN ATAC ÎNDREPTAT ÎMPOTRIVA SOȚULUI EI

ÎN FAȚA AVERTISMENTELOR ȘI AMENINȚĂRILOR

O VĂDUVĂ CU PRIVIREA SPRE VEȘNICIE

VOCEA MARTIRILOR
ROMÂNIA

„Dacă Dumnezeu va îngădui să mor, sunt pregătită. Sunt gata. Cu toții vom muri într-o zi. Însă felul în care murim depinde de noi: alegem dacă Îl vom slăvi pe Dumnezeu sau nu. Nu mi-e teamă. Sunt pregătită, pentru că tot ceea ce fac este pentru Dumnezeu."

— Thongkham

MISIUNEA NOASTRĂ, PE SCURT

- Încurajarea și îmbărbătarea creștinilor pentru împlinirea misiunii de a duce Evanghelia până la capătul Pământului, în zone ale lumii unde creștinii sunt persecutați.
- Oferirea ajutorului practic și spiritual familiilor creștinilor martirizați.
- Echiparea și susținerea creștinilor persecutați pentru a-i iubi și a-i conduce la Hristos pe cei care se opun Evangheliei.
- Ajutarea credincioșilor persecutați să își refacă viața, pentru a putea fi mărturii în țările în care au fost victimele opresiunii.
- Consolidarea relațiilor dintre oamenii lui Hristos și informarea lumii creștine cu privire la frații noștri persecutați, încurajând astfel creștinii în păstrarea angajamentului făcut lui Hristos și în implicarea răspândirii Adevărului.

Cuvânt înainte din partea lui Sam și Kate, Asia de Sud

Sam și Kate slujesc alături de frații și surorile noastre persecutați din Asia de Sud-Est. Kate se numără printre femeile dedicate slujirii creștinelor care se confruntă cu persecuții severe, răspunzând nevoilor lor specifice.

Pe 23 iulie 2024, tocmai încheiaserăm timpul nostru de rugăciune și studiul biblic de dimineață când a sunat telefonul. Era unul dintre membrii echipei noastre din Laos. După ce ne-am terminat timpul devoțional, eu (Sam) l-am sunat înapoi. Nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru vestea pe care urma să mi-o dea. Unul dintre colegii mei de lucrare în Evanghelie, Thongkham, fusese ucis din cauza credinței sale în Hristos (vezi povestea la pagina 7). Slujeam în Asia de Sud-Est de peste douăzeci de ani, dar nu mai primisem niciodată un astfel de telefon.

În doar câteva zile, eu (Sam) și echipa noastră am zburat în Laos pentru a fi alături de soția lui, Sengdara, și de copiii lor. Când ne-am întâlnit cu ea, era copleșită de durere și ne-a povestit, printre lacrimi, ce se întâmplase. În lunile dinaintea uciderii sale, Thongkham fusese avertizat în repetate rânduri. Cu toate acestea, și-a continuat lucrarea, deoarece era neclintit și curajos în credința sa. În ciuda riscurilor la care se expunea, știa că oamenii au nevoie să audă Evanghelia și să-L cunoască pe Hristos. Detaliile uciderii lui Thongkham arătau fără îndoială că fusese vorba despre un atac bine pus la punct și premeditat. De aceea, am mutat-o pe Sengdara împreună cu copiii ei într-un loc mai sigur.

La puțin timp după uciderea lui Thongkham, eu (Kate) am început un nou rol în cadrul echipei internaționale a Vocea Martirilor, slujind femeilor creștine din Asia de Sud-Est care au trecut prin traume provocate de persecuție. În prima mea călătorie în această nouă slujire, am vizitat-o pe Sengdara, la câteva luni după moartea soțului ei. Mi-a mărturisit cât de îngrijorată era. Nu se putea opri din plâns. Pe lângă durerea provocată de uciderea soțului ei și responsabilitatea de a-i încuraja pe credincioșii din biserică, tatăl ei se îmbolnăvise grav. Am rugat-o să-și deschidă Biblia și am citit împreună din Matei 6. După ce am parcurs versetele 25-30, ea a spus: „Am nevoie să-mi amintesc că Dumnezeu va avea grijă de mine." Ne-am îmbrățișat și am lăsat-o să plângă.

Multe dintre creștinele persecutate pe care le sprijinim sunt femei asemenea lui Sengdara. Soții lor au fost arestați, întemnițați sau uciși din cauza credinței lor. Pentru mine (Sam), este deosebit de important că Kate slujește alături de mine acestor surori dragi. Ea le poate îngriji și încuraja pe Sengdara și pe celelalte femei aflate în situații asemănătoare într-un mod în care eu nu pot, oferindu-le sprijin care răspunde nevoilor lor fizice, spirituale și emoționale. Aceasta este frumusețea Trupului lui Hristos.

Sam and Kate

Despre copertă: *Pastorul Andre Efosa se roagă lângă fotografia soției sale, Miriam, care a fost ucisă din pricina credincioșiei cu care Andre L-a mărturisit pe Hristos.* *Povestea completă la pagina 4.*

Vocea Martirilor (VM/VOM) este o organizație misionară non-profit, interdenominațională, care slujește creștinii persecutați din jurul lumii. Fondată în 1967 de Richard și Sabina Wurmbrand, Vocea Martirilor își dedică lucrarea pentru a inspira credincioșii să își aprofundeze credința și angajamentul față de Cristos și de a îndeplini Marea Trimitere indiferent de costuri.

UN CÂNTEC de Rămas bun

Miriam Efosa lasă în urma ei o moștenire trainică de dragoste și slujire, în nordul Beninului.

Andre și Miriam Efosa s-au căsătorit de tineri și au slujit împreună Domnului. Andre era pastor ordinat, iar împreună formau o echipă puternică în lucrare. El predica, învăța și vestea Evanghelia, iar Miriam coordona lucrarea cu femeile și clasele de școală duminicală.

Andre o descria ca fiind un adevărat stâlp al bisericii. „Dacă cineva încerca să se abată de la învățătura bisericii noastre, chiar și în lipsa mea, ea se ridica și spunea «Nu!», corectând ceea ce era greșit", povestește el.

Devotamentul lui Andre și Miriam față de adevărul biblic, în special față de împlinirea Marii Trimiteri într-o regiune din Benin cu populație majoritar musulmană, avea să o coste pe Miriam viața.

În tinerețe, Andre visa la o carieră de succes în afaceri, însă Dumnezeu avea alte planuri pentru el. „Mulți îmi spuneau: «Ai fost chemat să fii pastor», dar eu respingeam mereu această idee", își amintește el. În aceeași perioadă, Andre a început să aibă vise despre viitoarea lui soție. Apoi, într-o zi, un lider al bisericii i-a transmis un mesaj.

„Domnul i-a arătat că urma să-mi ofere un dar deosebit de prețios", spune Andre. „Dar avertismentul era că, dacă nu eram pregătit să primesc acel dar de la Dumnezeu, Domnul îl va da altcuiva." Pe măsură ce medita la aceste cuvinte, Andre a simțit în inima lui că mesajul se referea la viitoarea sa soție.

Deși nu avea bani pentru a plăti școala biblică, Andre a urmat chemarea Domnului și s-a înscris. În timpul unei conferințe pentru tineri, a zărit-o pentru prima dată pe Miriam.

„În noaptea aceea, un înger al Domnului mi s-a arătat și mi-a spus: «Nu mai trebuie să te întrebi cu cine te vei căsători.»"

A doua zi dimineață s-a trezit devreme, a privit-o din nou pe Miriam și și-a dat seama că era aceeași persoană pe care o văzuse în visele sale.

Miriam era fiica unui pastor, iar tatăl ei preda la școala biblică. După ce Andre și-a încheiat pregătirea, cei doi s-au căsătorit și au început să slujească împreună.

„Trebuie să recunosc că ea muncea mai mult decât mine", spune el zâmbind. Pe lângă implicarea în lucrarea bisericii, Miriam creștea animale și pregătea

„Duhul Sfânt mi-a spus să cânt un cântec. Am început să cânt, iar când lacrimile deveneau prea puternice, mă opream."

multe tinere să devină croitorese. Era și o bucătăreasă desăvârșită.

„Gătea mai bine decât oricine", spune Andre cu mândrie. „Chiar dacă nu îți era foame, după ce îi gustai mâncarea și sosul, nu te mai puteai opri din mâncat."

Au fost căsătoriți mai bine de douăzeci de ani, slujind în bisericile locale și crescând împreună trei fiice și un fiu. Însă, în timp ce Andre era plecat într-o călătorie misionară, viața lor s-a schimbat pentru totdeauna.

Regiunea din nordul Beninului în care slujeau Andre și Miriam este locuită în proporție de 98% de musulmani. „Era un loc foarte greu", spune Andre. Musulmanii din comunitatea lor se împotriveau cu înverșunare Evangheliei, chiar și atunci când Dumnezeu răspundea rugăciunilor și vindeca oamenii în mod miraculos.

Andre călătorea frecvent pentru lucrare, iar Miriam îi susținea pe deplin eforturile de evanghelizare. Ori de câte ori el mergea în sate izolate pentru a predica Evanghelia, ea postea și se ruga pentru el.

Însă, pe 31 martie 2023, în timp ce Andre slujea într-o altă zonă a Beninului, cineva a atacat-o cu o cruzime de neimaginat pe Miriam. Delphine, fiica lor de doisprezece ani, s-a întors acasă după antrenamentul de fotbal, după lăsarea întunericului, și și-a văzut mama întinsă pe canapea.

„Am intrat în cameră, am văzut-o și am salutat-o. Nu mi-a răspuns", își amintește Delphine. Fetița a mers apoi în bucătărie să-și ia ceva de mâncare, însă a început să se îngrijoreze că mama ei încă nu reacționase. A luat o lanternă, iar ceea ce lumina acesteia a scos la iveală a îngrozit-o. Fața, umerii și un picior ale lui Miriam erau pline de răni, vânătăi și sânge.

Delphine a fugit să ceară ajutor, dar, în timp ce trecea din nou prin bucătărie, a observat câteva cuvinte scrise pe masa din bucătărie.
„Este un atac. Acesta fusese pregătit pentru soțul meu. Pe el voiau să-l ucidă." Delphine a alergat imediat la casa unui diacon din apropiere. Acesta a chemat o asistentă medicală, care a venit în grabă. Miriam era încă în viață, dar abia mai respira.

Au transportat-o cu ambulanța la cel mai apropiat spital, însă mica unitate medicală rurală nu a putut face nimic pentru ea. Agresorii îi turnaseră acid pe gât, iar ea abia mai putea respira.

Când Andre a fost anunțat că soția lui se află la spital, a cerut să vorbească cu ea, însă Miriam nu mai putea vorbi. Abia când a ajuns la spital și-a dat seama cât de gravă era starea ei.

„Acidul începuse să-i distrugă organele interne", spune Andre. Soția lui, de obicei atât de puternică, era acum extrem de slăbită.

„Nu mai avea putere să vorbească și putea respira doar pentru scurte momente. Umerii, fața și pieptul îi erau înroșite și pline de răni. Gura îi era atât de umflată, se vedea cum cineva îi forțase maxilarul ca să-i toarne acidul pe gât."

Într-o încercare disperată de a-i salva viața, Andre a dus-o pe Miriam la mai multe spitale. În timp ce călătoreau împreună cu ambulanța spre un oraș mai mare, aflat la aproape 320 de kilometri distanță, în speranța că vor găsi un tratament, Andre spune că Domnul i-a vorbit.

„Duhul Sfânt mi-a spus, în timp ce eram în ambulanță, că soția mea mergea Acasă", își amintește Andre. „Duhul Sfânt m-a îndemnat să cânt un cântec. Cântam, iar când lacrimile mă copleșeau, mă opream. Apoi, după ce reușeam să mă stăpânesc, începeam din nou să cânt... Așa îmi luam rămas-bun de la ea. Era un cântec despre dragostea lui Dumnezeu pentru mine și despre tot ceea ce Domnul a făcut în viața mea."

Cu lacrimi în ochi, Andre cântă din nou acel cântec:

Domnul mă iubește, chiar și în suferință.
Sufeream, dar Domnul mă iubește. El este dragoste.
În mijlocul celei mai adânci dureri prin care treceam,
Domnul a venit și m-a scos de acolo.
Voi spune mereu, iar și iar:
Domnul mă iubește. El este dragoste.

După acea călătorie sfâșietoare cu ambulanța, Andre și-a dus soția la încă două spitale, sperând că medicii vor găsi o soluție. Însă, pe 10 mai 2023, după 40 de zile de suferință, Miriam a murit.

Înmormântarea lui Miriam a fost un amestec de durere și mângâiere pentru Andre și copiii lor. A fost surprins de numărul mare de oameni care au venit să-i aducă un ultim omagiu.

„Nu mă așteptam să vină atât de mulți oameni și să-i arate atâta respect. Nu voi uita niciodată acest

Pastorul Andre continuă să slujească alături de fiica sa cea mare, Veronique, în vârstă de 25 de ani (în stânga), în timp ce îi crește în continuare pe Delphine (acum în vârstă de 14 ani) și pe fiul său mai mic, Nicolas (8 ani). Noua biserică în care slujește se află tot într-o regiune cu populație majoritar musulmană.

„Prin sprijinul vostru am găsit din nou pace și bucurie.”

lucru”, spune el. „Oamenii și-au arătat dragostea pe care o aveau pentru ea.”

Durerea lui Andre a fost însă și mai apăsătoare când unii membri ai familiei lui Miriam l-au întrebat de ce nu era acasă în momentul atacului. Câțiva au mers chiar până acolo încât au bănuit că ar fi fost implicat.

Poliția a deschis o anchetă, însă nimeni nu a fost arestat. Andre este convins că atacul a fost organizat de extremiști islamici din zonă, după ce el i-a vestit Evanghelia unui imam local.

„Obișnuiam să mărturisesc și să vestesc Evanghelia în sat”, spune el. „Musulmanii au o regulă potrivit căreia nu ai voie să intri în casa unui imam. Îmi amintesc că, după ce l-am vizitat, imam-ul a venit la mine acasă și mi-a spus: «De ce nu ai mai venit să vorbești despre Evanghelia ta în casa mea?»”

Andre spune că tonul imamului era amenințător. „Nu a spus-o cu bunăvoință. Nu vorbea ca să mă încurajeze”, își amintește Andre. „Vorbea sub influența unui alt duh.”

Andre nu s-a mai întors niciodată la casa imamului. O lună mai târziu, Miriam a fost atacată.

După îndelungatele spitalizări ale soției sale, Andre s-a confruntat cu cheltuieli medicale copleșitoare. Însă, cu ajutorul Trupului lui Hristos din întreaga lume, toate costurile au fost acoperite.

„Sprijinul vostru m-a scăpat de povara și rușinea acestor datorii”, spune el. „Prin ajutorul vostru am găsit din nou pace și bucurie.”

Deși, din motive de siguranță, Andre și-a mutat familia într-o altă regiune a Beninului, și acolo creștinii sunt foarte puțini. „Este tot o zonă musulmană, la fel ca locul în care a fost ucisă soția mea. Este foarte greu”, spune el.

Cu toate acestea, Andre rămâne hotărât să vestească tuturor dragostea lui Hristos și Evanghelia Sa. El îi roagă pe credincioși să i se alăture în rugăciune în această luptă pentru suflete.

„Vă rog să vă rugați ca oamenii din aceste sate să-L cunoască pe Dumnezeu și să li se deschidă ochii. Mă rog ca acest război purtat de musulmani împotriva Evangheliei să înceteze.”

ȘI-A JERTFIT VIAȚA PENTRU UN SECERIȘ

PE CARE NU AVEA SĂ-L VADĂ NICIODATĂ

În ciuda avertismentelor și a amenințărilor tot mai intense, Thongkham Philavanh și-a dat viața pentru înaintarea Împărăției lui Dumnezeu în Laos.

Slujirea. Evanghelizarea. Persecuția. Aceste cuvinte nu făceau parte din vocabularul lui Thongkham Philavanh atunci când a suferit pentru prima dată din cauza credinței sale în Hristos, în 2001. Ca nou discipol, era încântat să participe la un seminar de formare biblică în Thailanda vecină. Era la fel de entuziasmat să vadă Bibliile, broșurile și casetele audio cu predici pe care le putea lua gratuit. S-a gândit la ceilalți creștini din orașul său natal din nordul Laosului și la cât de binecuvântați ar fi aceștia dacă ar primi aceste materiale.

Așa că și-a umplut geanta și s-a îndreptat spre casă. Câteva ore mai târziu, el și tovarășii săi de călătorie au fost opriți de soldații laotieni. Acuzați că îi abat pe oameni de la religiile lor tradiționale animiste, cei opt tineri au fost arestați și închiși — fără nicio șansă de a da veste celor dragi care îi așteptau acasă.

Timp de trei luni, Thongkham și prietenii săi au așteptat în închisoarea secretă vești despre soarta lor. Timpul însă nu a fost irosit. Chiar și fără materialele prețioase pe care Thongkham se aștepta să le împărtășească, el le-a vorbit celorlalți deținuți despre speranța sa în Hristos. Timpul petrecut de Thongkham în închisoare l-a transformat exact în ceea ce se temeau oficialii comuniști: un evanghelist pasionat, cu dorința de a vedea apariția unei noi generații curajoase de creștini în Laos. El a continuat să slujească biserica din Laos timp de mai bine de două decenii.

Prețul angajamentului său a fost enorm. Pe 23 iulie 2024, doi oameni necunoscuți l-au împușcat fără avertisment. Thongkham a murit în brațele soției sale, la vârsta de 42 de ani.
La fel ca majoritatea membrilor tribului Khmu, Thongkham venera spiritele strămoșilor și ale naturii. După moartea tatălui său, s-a mutat să locuiască cu un unchi, care devenise creștin în anul 2000.

Thongkham, care avea 18 ani la acea vreme, nu avea prea multă răbdare cu discuțiile unchiului său despre creștinism. Auzise de la prietenii săi că creștinii erau oameni răi și că nu trebuia să ai încredere în ei. În plus, era concentrat mai mult pe propria sănătate, care se deteriora. Timp de luni de zile a suferit de dureri

Thongkham (în dreapta) găsea o mare bucurie în a-i sluji pe creştinii persecutaţi. De multe ori îi ajuta pe cei care îşi pierduseră locuinţele şi mijloacele de trai din cauza credinţei lor în Hristos, sprijinindu-i să-şi refacă fermele şi să-şi reia viaţa.

de stomac, iar apoi a început să vomite sânge. A petrecut şase luni în spital, slăbind tot mai mult. Într-o noapte, s-a gândit la schimbarea din viaţa unchiului său. S-a rugat ca Dumnezeu să-l vindece şi a promis că-L va urma pe Isus dacă o va face. Durerea şi sângerarea s-au oprit în acea noapte şi nu s-au mai întors niciodată.

Uimit, Thongkham i-a povestit unchiului său despre rugăciune. Unchiul său l-a trimis la casa „unchiului" Boun. Boun se afla în închisoare, la al treilea an dintr-o pedeapsă de 15 ani pentru că propovăduise Evanghelia, dar soţia lui continua lucrarea. Ea i-a arătat lui Thongkham filmul „ISUS". Văzând Evanghelia în acest format şi fiind ucenicizat de familia lui Boun, viaţa lui Thongkham s-a transformat.

Micul grup care se întâlnea la casa lui Boun se dedica întăririi credinţei cu paşi mărunţi. „Pur şi simplu ascultam pe cineva de pe o casetă, învăţam să cântăm câteva cântece, citeam Biblia şi, uneori, câteva cărţi pe care ni le dădea un pastor", a spus Thongkham într-un interviu din 2023.

Era dornic să înveţe şi să crească spiritual, şi nu s-a gândit niciodată că Evanghelia ar putea fi un motiv de teamă pentru cineva. „Nu mă gândeam că sunt un evanghelist", a spus Thongkham despre materialele pe care le-a adus cu el din Thailanda. „Ştiam doar că era ceva bun şi voiam să duc acest mesaj poporului meu; voiam ca ei să asculte şi să citească."

După experienţa sa din închisoare, Thongkham s-a înscris la şcoala biblică, iar un an mai târziu a fost urmat de fiica lui Boun, Sengdara. Cei doi s-au căsătorit în 2008 — începutul unui parteneriat în slujire care urma să aibă un impact profund în întreg Laosul.

Încă de la începutul slujirii sale, Thongkham şi-a concentrat energia pe formarea tinerilor. El şi Sengdara îi invitau într-un fel de seminar clandestin, unde puteau dobândi cunoştinţe biblice şi abilităţi practice de slujire, pentru a-i pregăti să fie martori eficienţi ai lui Hristos şi lideri în biserică. Cuplul a estimat, la momentul interviului din 2023, că şapte „generaţii" de tineri lideri trecuseră prin această pregătire şi acum pregăteau la rândul lor, noi lideri.

Thongkham şi-a păstrat, de asemenea, pasiunea pentru evanghelizare, care s-a dezvoltat în timpul detenţiei sale. Fără mijloace de transport fiabile şi, uneori, fără drumuri practicabile chiar şi atunci când avea un vehicul, Thongkham mergea adesea pe jos ore întregi pentru a vesti Evanghelia în locuri unde aceasta nu fusese auzită niciodată sau pentru a instrui noi credincioşi în Hristos.

Cuplul s-a confruntat cu presiuni constante din partea autorităţilor comuniste, care i-au interogat în repetate rânduri şi i-au ameninţat să-şi înceteze activitatea şi să-şi renege credinţa în Hristos. În cele din urmă, lui Thongkham i s-a cerut să devină lider regional al unei denominaţiuni, pe lângă păstorirea unei biserici locale şi desfăşurarea celorlalte slujiri ale sale.

Perseverenţa lui Thongkham şi a Sengdarei a dat roade. Când s-au întors de la şcoala biblică în 2008, în provincia lor existau trei biserici cunoscute; acum sunt peste 90, multe dintre ele conduse de pastori pregătiţi chiar de Thongkham. „Am văzut cum biserica creştea prin vieţile credincioşilor", a spus Thongkham. „Ei se schimbau şi Îl iubeau pe Dumnezeu."

Thongkham a învăţat, de asemenea, foarte repede ce înseamnă persecuţia. El a căutat şi a

„Thongkham era, fără îndoială, un om cu influență. Reușea să depășească barierele dintre triburi și să ajungă la oameni din comunități diferite. Acest lucru îi deranja pe cei aflați la putere.”

mers alături de creștinii care și-au pierdut casele, locurile de muncă, relațiile de familie și multe altele pentru a-L urma pe Hristos, și i-a pregătit pe alți lideri ai bisericii să facă același lucru. Pe tot parcursul căsniciei lor, el și Sengdara și-au continuat slujirea față de frații și surorile persecutați în Hristos – în special printre triburile Khmu și Hmong. Aceasta a depășit simpla acordare de ajutor și oferirea de sfaturi și încurajare în momente de criză acută. Cuplul, care avea doi copii biologici, și-a deschis casa pentru copii și tineri afectați de persecuție din cauza credinței lor. În cele din urmă, Thongkham și Sengdara au închiriat un spațiu mai mare pentru a-și găzdui familia adoptivă în continuă creștere.

Thongkham a organizat, de asemenea, seminarii periodice pentru a reuni creștinii din zonele cu un nivel ridicat de persecuție. În cadrul acestor seminarii, el i-a învățat pe credincioși să se aștepte la persecuție și cum să-și păstreze credința atunci când erau persecutați. Mulți participanți au constatat că cea mai importantă parte a formării era părtășia — să învețe unii de la alții, să se roage unii pentru alții și să se încurajeze reciproc. Teama de pedeapsă și de persecuție îi determinase deja pe unii dintre cei care participaseră la aceste seminarii să semneze documente prin care renunțau la credința lor. Thongkham i-a învățat despre iertarea lui Dumnezeu, readucându-i cu dragoste pe acești frați și surori, în părtășie.

Fiind el însuși familiarizat cu persecuția, Thongkham știa că ar putea veni o zi în care aceste lecții vor fi importante pentru el și pentru familia sa. Creșterea bisericii din provincia în care Thongkham și familia sa slujeau era evidentă. Existau semne îngrijorătoare că autoritățile luau în considerare acest lucru.

„În cultura laotiană, respectul și puterea sunt totul”, a spus un lucrător de pe linia întâi care a colaborat îndeaproape cu Thongkham. „Thongkham avea în mod clar influență. Era capabil să atragă oameni dincolo de granițele tribale. Acest lucru deranja autoritățile.” Potrivit lui Sengdara, ea și soțul ei erau urmăriți în mod regulat de poliție, iar într-o casă de vizavi se afla un post de supraveghere al poliției.

O tactică obișnuită de supraveghere, a spus ea, era trimiterea unor impostori în biserici pentru a simula interesul față de convertire. De mai multe ori, Sengdara a știut că acești agenți frecventau biserica lor și luau notițe despre învățăturile și programul lui Thongkham. Un bărbat pretindea că vrea să-L accepte pe Isus, dar făcea înregistrări audio și video. Sengdara a spus că acesta îi urmărea și apărea la diferite activități. Ulterior, el a adus mâncare la biserică, un pretins cadou pentru Thongkham, dar Sengdara a devenit suspicioasă și a aruncat mâncarea. Ea a spus că găinile lor au mâncat o parte din mâncarea aruncată. A doua zi dimineață, toate găinile erau moarte.

În alte două ocazii, mâncarea lăsată în mod anonim pentru Thongkham s-a dovedit a fi stricată sau otrăvită.

Apoi, cu o săptămână înainte de a fi ucis, Thongkham și Sengdara au primit un avertisment explicit. Proprietarul unui magazin din apropiere, care era și șeful satului, i-a luat deoparte când au intrat în magazin târziu într-o seară. El le-a spus că poliția voia să-l omoare pe Thongkham din cauza influenței sale ca lider creștin.

Thongkham, care o avertizase deja pe Sengdara că i s-ar putea lua viața, i-a spus bărbatului: „Sunt pregătit, dacă Dumnezeu îmi permite să mor; sunt dispus. Toți cei din această lume, noi toți, vom muri. Dar modul în care mor – depinde de mine dacă Îi voi da slavă lui Dumnezeu sau nu. Nu mi-e frică. Sunt pregătit, pentru că tot ce fac este pentru Dumnezeu.”

23 iulie 2024 a fost o zi ploioasă, cu rafale de vânt. Dimineața, Thongkham și Sengdara s-au întâlnit cu un partener de misiune venit din afara orașului și împreună s-au dus la clădirea bisericii. Un proiect de extindere a clădirii era în desfășurare și se apropia de finalizare, așa că doreau să vadă progresul și să se roage pentru lucrările în curs și pentru viitoarea ceremonie de inaugurare.

Când au ajuns acasă, Sengdara a început să simtă neliniște. Poarta era deschisă, iar cei trei câini ai lor — care de obicei lătrau zgomotos să-i întâmpine — tăceau. (Au fost găsiți mai târziu morți.) Sengdara s-a îndreptat spre interior, în timp ce Thongkham a ocolit casa pe la spate pentru a se ocupa de treburile de seară. Unul dintre copiii lor aflați în plasament a adus vești și mai îngrijorătoare. Un străin venise în lipsa lor, întrebând de Thongkham. Băiatul a spus că bărbatul se comportase nepoliticos și suspect.

Sengdara a ieșit afară să vorbească cu Thongkham despre vizitator. A ajuns la ușă

Sengdara, alături de Fah (13 ani) și Max (14 ani), fotografiați la 14 luni după uciderea lui Thongkham, continuă să slujească în biserică. Faptul că văd moștenirea lăsată de Thongkham în viețile creștinilor pe care i-a slujit este pentru ei o sursă de încurajare.

chiar în momentul în care Thongkham s-a întors cu fața spre doi străini îmbrăcați în negru, care intraseră fără permisiune în curte. Nici măcar n-a apucat să-l strige, că bărbații au scos pistoale cu amortizor și l-au împușcat pe soțul ei de șapte ori.

Șocată, Sengdara a alergat să-l ajute pe Thongkham. Bărbații au așteptat până când au văzut că Thongkham nu mai putea fi salvat, apoi au părăsit curtea cu calm. Ea a auzit zgomotul motocicletelor lor în timp ce aceștia plecau în viteză.

După aceea, multe lucruri s-au petrecut în succesiune rapidă. Sengdara a alergat înăuntru după ajutor, în timp ce Max, fiul lor adolescent s-a repezit afară. El a văzut trupul tatălui său, dar, în amurgul care se lăsa, nu a observat rănile. A primit ajutor pentru a-l transporta pe Thongkham la spital, unde a fost declarat mort la sosire. Între timp, Sengdara îi spusese fiicei lor, Fah, ce se întâmplase. Fah, în stare de șoc, a leșinat pe loc.

Creștinii locali și colegii de slujire s-au mobilizat pentru a sprijini familia, fără să bănuiască că și ei erau supravegheați în timp ce interveneau. Cei care s-au adunat la spital au fost fotografiați și interogați. În afară de această intimidare a fraților și surorilor creștine ale lui Thongkham, poliția nu a efectuat niciodată vreo anchetă privind moartea iubitului pastor.

Durerea nu mai este atât de acută, dar rămâne totuși foarte profundă pentru Sengdara, pentru Fah, în vârstă de 13 ani, și pentru Max, în vârstă de 14 ani. Cu ajutorul Trupului lui Hristos la nivel global, familia s-a mutat într-un loc mai sigur, iar copiii aflați în plasament, care îl numeau cu drag pe Thongkham „tată”, au fost plasați în diferite familii.

Însă lucrarea pe care ucigașii au încercat să o oprească nu s-a oprit. Extinderea bisericii a fost inaugurată șase luni mai târziu. Printre alte activități, aceasta găzduiește un program de formare de doi ani menit să pregătească noi lideri pentru bisericile din Laos.

Sengdara, care și-a pierdut și tatăl, Boun, în mai 2025, este hotărâtă să ducă mai departe lucrarea pe care Domnul i-a încredințat-o lui Thongkham, chiar și în timp ce se luptă cu durerea pierderii. Pe lângă predarea în cadrul noului program de formare al bisericii, ea a preluat multe dintre celelalte roluri pe care le îndeplinea Thongkham: vizitarea bisericilor pentru a afla care sunt nevoile lor, ajutându-le să găsească resurse și încurajându-le; precum și organizarea de seminarii și momente de părtășie pentru creștinii persecutați. Dar ea vede lucrarea altfel acum, după ce a trecut printr-o pierdere atât de devastatoare. Pe măsură ce ea are grijă de creștinii persecutați în suferința lor, aceștia au o mare dorință de a o sluji pe ea în suferința prin care trece.

„Situația se îmbunătățește, iar oamenii sunt mai înțelegători și în ceea ce privește persecuția”, a spus ea. „Mă simt încurajată când merg acolo, iar ei mă văd, își amintesc de Thongkham, vin la mine și plâng. … Asta mă face să simt că mă iubesc, mă ajută să înțeleg puțin mai bine cum să am grijă în mod conștient de ceilalți.”

VĂDUVA ÎN ALB

„Îmbrăcată într-o rochie albă, simplă, Rahel vorbește cu liniște despre mângâierea pe care o are în Hristos."

„Nu sunt o persoană foarte puternică, dar Dumnezeu îmi vorbește", spune ea. „De aceea ascult glasul Lui. În cele mai grele momente, Dumnezeu a fost alături de mine. El este puternic, iar eu mă încred în El."

Rahel locuiește într-o regiune din centrul Etiopiei unde grupările rebele extremiste și grupările musulmane îi vizează adesea pe creștini. În aprilie 2023, soțul ei, Tesfa, și un alt membru al bisericii au fost găsiți uciși cu brutalitate în clădirea bisericii. Moartea lor a răspândit teamă în întreaga comunitate, iar până astăzi autoritățile nu au identificat autorii atacului.

„Cred că a fost un plan al demonilor", spune Rahel, „ca să ne înspăimânte și să-i împrăștie pe credincioși."

Rahel nu L-a cunoscut dintotdeauna pe Hristos. Familia ei frecventa Biserica Ortodoxă, dar se închina și zeilor locali și spiritelor animalelor. Ea spune că aceste practici au deschis calea influenței demonice în viața ei.

La 15 ani s-a căsătorit cu Tesfa. Curând, s-a îmbolnăvit grav și a căzut într-o depresie profundă. Simțea că este apăsată de puteri satanice și ajunsese să se roage să moară, însă nu voia să-și lase copiii fără mamă.

Într-o zi, i-a mărturisit suferința unei prietene creștine, Sebele. „Nu credeam cu adevărat că Dumnezeu mă va salva, dar eram dispusă să încerc orice m-ar fi putut ține în viață pentru copiii mei."

Sebele s-a rugat pentru ea și a dus-o la biserică. În timp ce pastorul se ruga, Rahel a simțit ca și cum o povară uriașă i-ar fi fost ridicată de pe umeri. Puterile i-au revenit, iar din acea zi a fost complet schimbată.

„Am devenit o persoană liberă. Am crezut în Isus și am fost eliberată de acea apăsare."

Când Tesfa s-a întors acasă și a văzut transformarea soției sale, a început și el să frecventeze biserica și a devenit urmaș al lui Hristos. Împreună și-au crescut copiii în credință, iar Tesfa a ajuns diacon. Apoi, viața lor s-a schimbat pentru totdeauna.

Rahel era plecată la rude în noaptea în care Tesfa a fost ucis. Când s-a întors acasă, a observat că pantofii lui nu erau la ușă. Curând, cineva i-a spus să meargă de urgență la biserică. Acolo și-a găsit fiul de 16 ani sfâșiindu-și hainele și strigând: „L-au ucis pe tata!"

La început a refuzat să creadă vestea. Mai târziu, încerca să-și mângâie copiii, dar nu știa cum va putea să le poarte de grijă. Un lucru însă îl știa cu siguranță: Dumnezeu nu o va părăsi.

„Chiar înainte de moartea lui, Domnul mi-a spus: «Nu te teme. Eu voi fi cu tine și voi avea grijă de tine.»"

După moartea lui Tesfa, Rahel a urmat tradiția locală și s-a îmbrăcat în haine negre, ca semn al dragostei și al durerii pentru soțul ei. A continuat să poarte negru mult timp după înmormântare.

În acea regiune, multe văduve poartă haine închise la culoare pentru tot restul vieții, ca semn al doliului. Însă un lider creștin a provocat-o să privească altfel această tradiție

„Soțul tău era cu Domnul când a murit? Tu ești cu Domnul? Crezi că noi, ca și creștini, trebuie să purtăm haine negre?"

Apoi i-a amintit că aceasta este tradiția celor fără speranță. Ea însă avea nădejdea că soțul ei este împreună cu Domnul și că într-o zi îl va revedea. Din acel moment, Rahel a renunțat la hainele negre și a început să poarte alb.

„Situația mea a fost foarte grea și șocantă", spune ea. „Dar Dumnezeu mă încurajează mereu." El îi amintește neîncetat: „Eu sunt Călăuzitorul tău. Eu sunt Cel care îți poartă de grijă. Pune-ți încrederea în Mine.

În același fel în care și-a schimbat hainele, Dumnezeu i-a schimbat și inima. Astăzi, Rahel nu poartă ură față de ucigașii soțului ei.

Ea știe că într-o zi își va revedea soțul în cer, iar amândoi vor fi îmbrăcați în veșminte nepieritoare. „Sufletul lui este împreună cu Tatăl ceresc. Avem un cămin în cer pe care Domnul ni l-a pregătit. Trupul nostru poate muri, dar sufletul va trăi pentru totdeauna."

Până atunci, Rahel îi roagă pe credincioși: „Rugați-vă pentru copiii mei și pentru mine, ca să rămân tare în credință până-mi sfârșesc alergarea."

Tată ceresc,

Îți mulțumim pentru mărturia credincioasă a lui Miriam, Thongkham și Tesfa și Te rugăm să aduci mângâiere familiilor lor. Fii aproape de Andre, Veronique, Delphine și Nicolas și umple-le inimile cu pacea Ta. Întărește-i prin Duhul Tău pe Sengdara, Fah și Max. Revarsă-Ți dragostea peste Rahel, pe măsură ce continuă să slujească în biserica ei și să-și crească copiii în credință.

Iar pe noi ajută-ne să fim ascultători chemării Tale și să vestim cu credincioșie Vestea Bună a lui Isus Hristos familiilor noastre, vecinilor și comunităților în care ne-ai așezat, indiferent de prețul pe care va trebui să-l plătim.

În Numele lui Isus, amin.

Fii și tu alături de ei

PRINTR-UN DAR FINANCIAR

IBAN RON: RO11BTRLRONCRT0674361501

IBAN EURO: RO58BTRLEURCRT0674361501

IBAN LIRE: RO16BTRLGBPCRT0674361501

Beneficiar: Asociația Vocea Martirilor

MANDAT POȘTAL

SERIA MP nr. .....
(se completează de oficiul poștal)

1. DESTINATAR (se completează de expeditor)

Denumire: ASOCIAȚIA VOCEA MARTIRILOR

CIF: 48370113

IBAN RON: RO11 BTRL RONCRT 0674 3615 01

IBAN EURO: RO58 BTRL EURCRT 0674 3615 01

Banca: BANCA TRANSILVANIA

Adresa: Feleacu, Cluj, cod postal: 407270

Cod poștal: 407270 Localitatea: Feleacu

Județ/Sector: Cluj Țara: România

Mențiuni: Donație pentru creștinii persecutați

2. SUMA (se completează de expeditor)

Sumă în litere:

.....

.....

.....

Sumă în cifre:

_____ , __ LEI

3. EXPEDITOR (se completează de expeditor)

Nume și prenume / Denumire: .....

Adresa: .....

Cod poștal: _____ Localitatea: .....

Județ/Sector: ..... Țara: .....

Telefon: ..... E-mail: .....

4. DATE PRIVIND TRANSMITEREA

Data depunerii: __ __ / __ __ / __ __ __ __

Oficiul poștal: .....

Semnătura salariatului: .....

L.S.

Mandatul poștal se completează cu majuscule. Nu se admit corecturi. Expeditorul este de acord ca datele sale să fie prelucrate de către Asociația Vocea Martirilor în scopul emiterii chitanței și al comunicării. (Bifați căsuța dacă sunteți de acord.) ☐

Pentru chitanță (optional):

E-mail: .....

Telefon: .....

Email: info@voceamartirilor.org
Telefon: 0745977891
www.voceamartirilor.ro